

УДК 633.34:631.53.048

Чорна В. М., кандидат с.-г. наук, науковий співробітник
Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН
E-mail: vikacho@ukr.net

ВПЛИВ НОРМИ ВИСІВУ НА УРОЖАЙНІСТЬ НАСІННЯ СОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ

Серед агротехнічних заходів підвищення врожайності сої важлива роль належить застосуванню науково обґрунтованих норм висіву, за допомогою яких створюється оптимальна густота, що найкраще задовольняє біологічні вимоги рослин. Соя – культура пластична до таких параметрів, як розміщення рослин на площі, про це свідчать багаточисельні дослідження. Така пластичність залежить від того, що кожен сорт має свій індивідуальний габітус, залежно від того, до якого типу росту належить. Він може бути детермінантний, напівдетермінантний або індетермінантний. Тому оптимальну густоту стояння рослин сої потрібно визначати шляхом експериментальних досліджень для кожного конкретного сорту.

Рациональне розміщення рослин на площі – для створення оптимальних умов процесу фотосинтезу та функціонування кореневої системи – є предметом постійної уваги дослідників. На основі багаторічних досліджень Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН рекомендує для ранньостиглих сортів сої в умовах Лісостепу норму висіву – 700750 тис./га, середньоранньостиглих – 600650 тис./га та середньостиглих – 500550 тис./га. У посівах із звуженими міжряддями і в суцільних рядкових посівах густоту рослин слід збільшувати на 1020 %.

Отримані результати досліджень щодо реакції сортів сої на кількісне і просторове розміщення рослин на полі, вказують на те, що ці питання потребують додаткового вивчення, оскільки умови вирощування цієї культури змі-

нюються і постійно зростає кількість та різноманітність нових сортів, які мають свої біологічні особливості.

Дослідження проводились в Інституті кормів та сільського господарства Поділля НААН протягом 2016-2017 рр. У досліді вивчали сорти сої Азимут, Діадема Поділля, Монада, Самородок, Тріада та Міленіум селекції Інституту кормів та сільського господарства Поділля НААН. За результатами досліджень встановлено, що сорти в межах досліду формували урожайність 2,073,37 т/га відповідно до норм висіву. Слід зазначити, що більш висока урожайність насіння сортів Азимут, Діадема Поділля та Монада формувалась за норми висіву 600 тис. шт./га. Вона відповідно становила 2,92 т/га, 2,84 т/га та 3,37 т/га. Для сортів Самородок та Тріада норма висіву 700 тис. шт./га виявилася найбільш оптимальною, при цьому урожайність дорівнювала відповідно 2,52 т/га та 3,13 т/га. Зменшення норми висіву призводило до зниження урожайності цих сортів. На формування продуктивності посіву сорту Міленіум найкраще впливала норма висіву насіння 500 тис. шт./га, урожайність становила 3,21 т/га. Подальше збільшення норми висіву (до 700 тис. шт./га) призводило до зниження урожайності насіння цього сорту.

Отже, висока продуктивність посівів сої в межах 2,523,37 т/га можлива лише при поєднанні оптимальної густоти рослин на одиниці площі та їх індивідуальної продуктивності, яка суттєво залежить від сортових особливостей та норм висіву насіння.

УДК 631.95: 631.8

Чугрій Г. А., науковий співробітник
Вінюков О. О., кандидат с.-г. наук, директор
Бондарева О. Б., кандидат тех. наук, с. н. с., учений секретар
Донецька державна сільськогосподарська дослідна станція НААН України
E-mail: anna-ch-y@ukr.net

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРИ ОБРОБЦІ НАСІННЯ І ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОГО РЕГІОНУ

Для регіонів з високим рівнем техногенного навантаження на агроценози проблема відповідності сільгосппродукції сучасним стандартам якості і безпеки надзвичайно актуальна. З метою екологізації природокористування і підвищення надійності отримання якісного і екологічно безпечного зерна доцільно застосовувати біопрепарати, стимулятори росту рослин, альтернативні органічні добрива. Мета дослідження – визначити вплив біологічних препаратів на показни-

ки якості та безпеки зернової продукції пшениці озимої в умовах промислового регіону Степу України.

Дослідження проводились на дослідному полі Донецької ДСДС НААН, яке розташоване в зоні техногенного впливу аеральних емісій Курахівської ТЕС. Повторність у досліді 3-кратна, розміщення ділянок систематичне. Посівна площа ділянки 88,2 м², облікова – 62,7 м². Схема дослідів передбачала передпосівне оброблення насін-